

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

О.І. Гура

(підпис)

« ____ » _____ 20 ____ р.

КРОСПЛАТФОРМОВЕ ПРОГРАМУВАННЯ

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
підготовки бакалаврів
напряму 6.050103 – «Програмна інженерія»

(шифр за ОПІ ____)

Кафедра математичного моделювання

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедра математичного моделювання, математичний факультет

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Чопоров С.В., доцент кафедри математичного моделювання, к.т.н.

**ОБГОВОРЕНО ТА РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАТВЕРДЖЕННЯ КАФЕДРОЮ
МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ**

«__» _____ 2016 року, протокол № __

Завідувач кафедри к.ф.-м.н., доцент _____ А. О. Лісняк
(підпис)

Вступ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Кроссплатформове програмування» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напряму 6.050103 – «Програмна інженерія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методи та засоби розробки кроссплатформових додатків.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Кроссплатформове програмування» пов'язана з теоретичними знаннями та практичними вміннями з дисциплін «Алгоритми та структури даних», «Архітектура комп'ютера», «Комп'ютерна дискретна математика», «Методи та засоби комп'ютерних інформаційних технологій», «Основи програмування та інформаційна культура студентів», «Об'єктно-орієнтоване програмування», «Організація і функціонування ЕОМ», «Основи програмної інженерії».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Основи кроссплатформового програмування
2. Особливості використання програмних технологій при створенні незалежних від платформи програм

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Кроссплатформове програмування» є висвітлення основних методів розробки незалежних від платформи програмних продуктів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Кроссплатформове програмування» є набуття студентами теоретичних знань і практичних навичок з розробки кроссплатформового програмного забезпечення.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основні програмні платформи і особливості їх функціонування;
- ознаки і способи організації незалежних від платформи програм;
- основні засоби розробки, орієнтовані на створення незалежних від платформи програм;
- основні типи елементів управління програмою;
- особливості моделі подій;
- способи організації роботи з графічною підсистемою;
- особливості організації роботи файловою системою;

вміти:

- використовувати основні засоби розробки незалежних від платформи програм;
- розробляти незалежні від платформи програми, використовуючи різні елементи управління;
- обробляти події, що виникають при функціонуванні програмних засобів;
- обробляти данні з використанням дво- і тривимірної комп'ютерної графіки при програмуванні незалежних від платформи програмних засобів;
- взаємодіяти з файловою системою різних платформ;

- використовувати мережеві технології при розробці незалежних від платформи програм;
- формувати незалежні від платформи інсталяційні пакети.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин 6 кредитів ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи кросплатформового програмування

Тема 1. Операційні системи, платформи, мови програмування і засоби розробки

Суть проблеми розробки незалежних від платформи програмних продуктів. Особливості архітектури сучасних операційних систем з точки зору створення програмних продуктів. Мови програмування, бібліотеки та засоби розробки, орієнтовані на розробку незалежних від платформи програм.

Тема 2. Qt – об'єктно-орієнтована бібліотека кросплатформового програмування
Ієрархія класів. Модулі. Сигнали. Слоти. Поєднання та роз'єднання об'єктів. Організація об'єктних ієрархій. Метаоб'єктна інформація.

Тема 3. Бібліотека контейнерів

Контейнерні класи. Ітератори. Послідовні контейнери. Асоціативні контейнери. Алгоритми. Рядки. Регулярні вирази. Довільний тип.

Тема 4. Елементи управління

Клас віджета. Рамки. Віджет видової прокрутки. Менеджери компоновання. Елементи відображення: надписи, індикатор прогресу, електронний індикатор. Кнопки, прапорці, перемикачі. Елементи вводу. Елементи вибору.

Тема 5. Події та взаємодія з користувачем

Події клавіатури. Подія оновлення контексту рисування. Події миші. Подія таймера. Подія перетаскування. Створення власних подій. Фільтри полій.

Змістовий модуль 2. Особливості використання програмних технологій при створенні незалежних від платформи програм

Тема 1. Комп'ютерна графіка

Класи геометрії. Колір. Пір'я і пензлик. Градієнти. Рисування основних елементів. Трансформації систем координат. Растрові зображення. Роботи за шрифтами. Графічне представлення. Тривимірна графіка. Друк графічної інформації.

Тема 2. Стилi та мультимедіа

Створення власних елементів віджетів. Вбудовані стилі. Створення власних стилів. Використання каскадних стилів. Мультимедіа.

Тема 3. Меню та діалоги

Створення головних, відривних і контекстних меню. Правила створення діалогових вікон. Стандартні діалогові вікна. Діалоги повідомлень. Контекстна допомога та організація інших видів допомоги користувачу.

Тема 4. Створення SDI- і MDI-програм

Клас головного вікна. Клас дії. Панель інструментів. Док. Рядок стану. Вікно заставки. Взаємодія з робочим столом.

Тема 5. Робота з файлами, каталогами і потоками

Класи вводу-виводу. Класи роботи з каталогами. Інформація о файлах. Потоки вводу-виводу. Організація паралельних процесів і потоків.

Тема 6. Програмування роботи з мережею
Сокетне з'єднання. Реалізація TCP- і UDP- клієнтів і серверів. Управління доступом до мережі.

Тема 7. Робота з XML і базами даних
DOM-робота з XML. SAX-робота з XML. Використання XQuery. Класи для використання SQL.

3. Рекомендована література

Основна:

1. Шлее М. Qt 5.3. Профессиональное программирование на C++ / М. Шлее. – СПб.: БХВ-Петербург, 2015. – 928 с.
2. Бланшет Ж. Qt 4: программирование GUI на C++ / Ж. Бланшет, М. Саммерфилд. – М.: Кудиц-Пресс, 2008. – 736 с.
3. Шлее М. Qt 4.8. Профессиональное программирование на C++ / М. Шлее. – СПб.: БХВ-Петербург, 2012. – 912 с.
4. Иванов Н. Н. Программирование в Linux. Самоучитель / Н. Н. Иванов. – СПб.: БХВ-Петербург, 2007. – 416 с.
5. Smart J. Cross-Platform GUI Programming with wxWidgets / Julian Smart, Kevin Hock, Stefan Csomor. – Crawfordsville: R. R. Donnelley & Sons, 2005. – 744 p.

Додаткова:

1. Эккель Б. Философия C++. Практическое применение / Б. Эккель, Ч. Эллисон. – СПб.: Питер, 2004. – 608 с.
2. Штерн В. Основы C++: Методы программной инженерии / В. Штерн. – М.: Лори, 2003. – 881 с.
3. Шилдт Г. Искусство программирования на C++ / Г. Шилдт. – СПб.: БХВ-Петербург, 2005. – 496 с.

Інформаційні ресурси:

1. Qt – Вікиучебник. – Режим доступу: <https://ru.wikibooks.org/wiki/Qt>
2. Qt. – Режим доступу: <http://www.qt.io/ru/>
3. Qt Centre. – Режим доступу: <http://www.qtcentre.org/content/>
4. HaXe – The Cross-platform Toolkit. – Режим доступу: <http://haXe.org/>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Екзамен

5. Засоби діагностики успішності навчання

Тестування, усне та письмове опитування, співбесіда, перевірка лабораторних робіт.